

УДК: 347.961

DOI: <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2020-71-2-110-117>

Нестеренко Катерина Олександрівна,
кандидат юридичних наук
(Донецький юридичний інститут МВС України,
м. Кривий Пир)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0917-6881>

Булгакова Олена Валеріївна,
кандидат економічних наук
(Донецький юридичний інститут МВС України,
м. Кривий Пир)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0893-3732>

ОСОБЛИВОСТІ РЕФОРМУВАННЯ НОТАРІАТУ В УКРАЇНІ

Статтю присвячено дослідженню реформування нотаріату в Україні. З'ясовано процес генезису нотаріату, його актуальні проблеми та надано власні пропозиції щодо покращення функціонування та правового регулювання діяльності нотаріату в Україні.

Ключові слова: нотаріат; англосаксонська модель; латинська модель; юстиція; реформування; медіація; нотаріальна діяльність.

Постановка проблеми. В умовах сьогодення нотаріат посідає особливе місце й вже давно звик до постійних реформ (часто поспішних та недолугих), але зараз потребує якісних та глибинних трансформацій. Можна сміливо стверджувати, що зміни в нотаріальній діяльності потрібні не стільки нотаріусам, скільки всьому суспільству, фізичним та юридичним особам, права та інтереси яких захищає нотаріат. Протягом останнього часу в наукових колах та серед нотаріусів-практиків обговорюється питання зміни системи нотаріату України, оскільки законодавство, яке регулює нотаріальну діяльність, є застарілим. Проблеми у сфері нотаріату потребують вирішення на загальнодержавному рівні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Великий внесок у дослідження нотаріальної діяльності в Україні зробили такі вчені, як О. О. Чернишова, В. Г. Шиленко, В. В. Комаров, К. В. Белінська, О. М. Спектор, В. О. Негода, О. І. Нелін та інші. У працях цих авторів певною мірою звертається увага на шляхи реформування нотаріальної діяльності в Україні [1], питання перспектив розвитку нотаріату в Україні шляхом надання нотаріусам функцій медіатора [2], проблеми становлення нотаріату в Україні [3].

Однак їхні дослідження спрямовані передусім на розроблення узагальнених теоретичних положень. Зазначені вище науковці недостатньо приділяють уваги наявним недолікам сучасної системи нотаріату України.

Постановка завдань. Метою дослідження є з'ясування особливостей виникнення, становлення та розвитку нотаріату в Україні, правового регулювання нотаріату зарубіжних країн задля подальшої розробки пропозицій щодо вдосконалення чинної системи нотаріату в Україні.

Реалізація мети роботи зумовила постановку й розв'язання таких завдань дослідження:

- вивчити історію виникнення, становлення нотаріату в Україні;
- дослідити правове регулювання вітчизняного нотаріату;

© Нестеренко К. О., Булгакова О. В., 2020

ої та англосаксонської моделей нотаріату;

- проаналізувати законодавство про нотаріат зарубіжних країн;
- сформулювати висновки та пропозиції щодо подальшого реформування нотаріату в Україні.

Основні результати дослідження. Реформування нотаріату України є необхідним кроком на фоні активної фази європейської інтеграції. Саме тому, на нашу думку, насамперед доцільним було б дослідити особливості зарубіжних національних систем нотаріату.

У світі існують два типи нотаріальних систем, де форми організації нотаріату різні: латинський та англосаксонський. Латинський нотаріат базується на системі континентального європейського права, що характеризується наявністю кодифікованих нормативно-правових актів, які регулюють діяльність нотаріату, на відміну від англосаксонської системи, де функціонування нотаріату базується на прецедентному праві [4].

Яскравим представником держави, де діє система латинського нотаріату, є Польща – одна з розвинених та прогресивних країн Європейського Союзу. Досвід польського нотаріату може бути корисним для реформування вітчизняного нотаріату. Його особливістю є оперативне запровадження інституту приватних нотаріусів з одночасним функціонуванням державних нотаріальних контор. Нині, відповідно до Закону Польщі «Право нотаріату», прийнятому в 1991 р., нотаріат у цій країні є однією з форм публічної влади. Щоб забезпечити високу якість нотаріальних послуг, польські законодавці створили складну систему професійних та етичних вимог до кандидатів на право займатися нотаріальною діяльністю, поміж яких:

- 1) наявність у нотаріуса ступеня магістра у сфері права;
- 2) обов'язкове стажування у сфері нотаріату;
- 3) добросовісне виконання покладених на нотаріуса функцій.

Нотаріальна система Польщі передбачає проходження двох етапів, перш ніж отримати право на зайняття нотаріальною діяльністю. Перший етап вимагає проходження апікаційної практики та складання кваліфікаційного іспиту, а другий етап – зайняття посади замісника (помічника) нотаріуса на певний період часу, що визначений законом. Така система вимог впливає на ефективну підготовку майбутніх нотаріусів, на яких покладається функція надання правової допомоги та захисту прав фізичних і юридичних осіб [2].

В Україні ж, відповідно до чинного Закону України «Про нотаріат», для отримання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю необхідно лише мати стаж роботи у сфері права не менше як шість років, з них помічником нотаріуса або консультантом державної нотаріальної контори – не менш як три роки, та скласти кваліфікаційний іспит [5].

Законодавство Польщі передбачає обставини, за яких можливе припинення нотаріальної діяльності нотаріуса: досягнення 70 років, відмова від права на здійснення нотаріальної діяльності, хвороба, за вказівкою органів соціального страхування тощо [6]. У вітчизняному ж нотаріаті такі випадки встановлені Законом України «Про нотаріат», і, порівняно з польським законодавством, перелік підстав для припинення нотаріальної діяльності в нотаріаті України є значно ширшим [5].

На відміну від Закону України «Про нотаріат», закон Польщі передбачає перелік інцидентів, у разі виникнення яких нотаріус несе відповідальність за суттєве порушення права, учинення дій, які зазіхають на честь професії, а також відмову від укладення договору страхування цивільної відповідальності. Закон установлює такі види санкцій щодо нотаріуса: попередження, догану, грошовий штраф, а також позбавлення права утримувати нотаріальну контору [6].

Ще однією країною, яка має позитивний досвід реформування діяльності нотаріату, є Грузія. Відповідно до чинного Закону Грузії «Про нотаріат» (2009), нотаріус не є публічним службовцем; відсутній поділ на публічний та приватний нотаріат. Особливим є той факт, що законодавство Грузії дозволяє нотаріусу укласти трудовий договір з іншим нотаріусом. Ця норма має економічне підґрунтя: за умови недостатньої фінансової спроможності забезпечити оплату нотаріусом оренди приміщення та внаслідок різноманітних матеріальних витрат, пов'язаних із його діяльністю, нотаріус має можливість досить гнучко пристосуватися до життєвих реалій під час хиткого та нестабільного фінансового становища. Особливим

нововведенням у діяльності грузинського нотаріату є покладення на нотаріусів функцій медіації. Нотаріус може виступити медіатором у сімейно-правових питаннях, спадкових спорах, сусідських спорах тощо [7].

Такий досвід може бути позитивно використаний під час унесення змін до законодавства України про нотаріат. Англосаксонський нотаріат може бути охарактеризований за такими ознаками, як:

- специфіка нормативного оформлення нотаріату;
- розуміння дефініції «нотаріус», яка включає перелік вимог, що висуваються до претендентів на посаду нотаріуса, та процедуру допуску до професії [8, с. 76].

Характерним для англосаксонського нотаріату є те, що нотаріусу належить другорядна роль, яка зводиться до засвідчення копій і підписів. У цій правовій системі існує *notary public*, тобто *публічний нотаріус*, який наділений повноваженням (часто лише тимчасово) свідчити прості процеси (курсив наш. – К. Н., О. Б.). Це може бути власник аптекарського магазину, секретар адвоката, перукар, продавець [9, с. 89].

Ми вважаємо, що запровадження *notary public* досить цікаве в перспективі й для України, адже такий крок значно зменшить навантаження на нотаріусів, проте виникають сумніви щодо їхньої компетенції. Особливості англосаксонської системи нотаріату добре виявлені в інституті нотаріату Великобританії та США. Так, правові аспекти організації та функціонування нотаріату в США знаходять відображення в Модельному законі США «Про нотаріат» від 4 лютого 2010 р. та Уніфікованому законі США «Про нотаріальні дії» від 1 жовтня 2011 р., а також у законодавстві окремих штатів [8, с. 79].

Специфічною ознакою нотаріату в США є те, що нотаріусом може бути особа, яка реалізує свою компетенцію як основний вид промислу, або ж одночасно поєднуючи це з іншими видами діяльності [10]. Оскільки в кожному штаті є своє законодавство, вимоги до претендента на посаду нотаріуса є різними. При цьому нотаріусом може бути громадянин США не молодше 18 років (у деяких штатах мінімальний вік становить 19 років), який постійно проживає в штаті подальшого працевлаштування або часто перебуває на його території, вільно володіє англійською мовою, прослухав курс та успішно склав письмовий іспит на визначення професійної компетентності, надав свої відбитки пальців для перевірки на предмет притягнення до кримінальної відповідальності.

На наше переконання, недоречним є встановлення такої низької межі допустимого віку для зайняття посади нотаріуса. Досить значущою особливістю є те, що і в США, й у Великобританії для отримання дозволу на зайняття нотаріальною діяльністю є укладення з банківською установою договору гарантії, тобто фактично існує вимога застрахувати свою професійну діяльність на весь період дії цього дозволу. Така вимога є доволі прогресивною і необхідною, та, хоча в законодавстві України вона також закріплена, на практиці, на жаль, не завжди виконується.

Загалом діяльність нотаріату у Великобританії регулюється Актом про державних нотаріусів від 1833 р. Необхідно відзначити, що у Великобританії нотаріусів поділяють за класами і, відповідно до цього, існує перелік вимог на отримання дозволу. Головним, що вирізняє англосаксонський тип нотаріату, є предметна компетентність нотаріальних органів. Тут слід наголосити, що, незважаючи на величезну кількість спільного між нотаріатами згаданих держав, діяльність британських нотаріусів спрямована щонайперше на обслуговування міжнародних приватноправових відносин. Саме тому від британських нотаріусів, окрім знання двох іноземних мов, вимагається ще й знання законодавства певної держави, для дії в якій призначений відповідний документ [9, с. 155].

Поза сумнівом, суттєвим кроком уперед було б запровадження і в Україні обов'язкової вимоги для претендента на роль нотаріуса-міжнародника – знання англійської та ще однієї мови, вибір якої залежить від того, на якій саме країні спеціалізується нотаріус. Стартом реформування нотаріату України було прийняття в 1993 р. Закону України «Про нотаріат» (далі – Закон), який, спираючись на розвиток ринкової економіки в країні, запровадив поділ на державних та приватних нотаріусів [10, с. 1091].

Однак уже через п'ятнадцять років після прийняття Закону були значно помітні його позитивні та негативні сторони. Це вплинуло на прийняття у 2008 р. у вигляді певної реформи Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про нотаріат”», що зрівняв повноваження у вчиненні нотаріальних дій приватних і державних нотаріусів. У 2010 р. Міністерство юстиції України ухвалило Концепцію про реформування органів нотаріату України. Вагомими результатами її затвердження є прийняття низки нормативно-правових актів щодо діяльності українського нотаріату, а саме:

— Положення про порядок реєстрації приватної нотаріальної діяльності та заміщення приватного нотаріуса (2011);

— Положення про вимоги до робочого місця (контори) приватного нотаріуса та здійснення контролю за організацією нотаріальної діяльності (2011);

— Положення про спадковий реєстр (2011) тощо [11, с. 1094–1095].

Важливим кроком до реформування діяльності нотаріату та забезпечення населення кваліфікованими фахівцями у сфері нотаріату було затвердження Кабінетом Міністрів України у 2011 р. Положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату, на яку, відповідно до п. 3, були покладені завдання з визначення рівня фахової підготовленості осіб, що мають намір здійснювати нотаріальну діяльність, та вирішення питання про анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю [12]. Ці акти не є вичерпними, адже система нормативно-правових актів, які регулюють нотаріальну діяльність в Україні, є значно об'ємнішою.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Аналіз вітчизняного законодавства у сфері нотаріату свідчить, що відсутність систематизованості та цілісності нормативно-правових актів суттєво ускладнює та сповільнює роботу нотаріусів. Саме тому в реформуванні нотаріату неабияке значення мало б створення кодифікованого збірника норм – Кодексу нотаріату.

Нам, як і деяким іншим дослідникам, видається невиправданим поділ нотаріусів на приватних та державних, оскільки ситуація, яка склалася в нотаріаті України, зовсім не типова. З точки зору особи, яка звертається до нотаріуса, державний та приватний нотаріати мають однакові повноваження. До того ж, оскільки державним нотаріатом безпосередньо опікується регулятор, існують проблеми з матеріально-технічним забезпеченням державних нотаріальних контор (далі – ДНК), оплата праці державних нотаріусів недостатня, низку ДНК взагалі ліквідували. Найкращий вихід із цієї ситуації – запровадження зрештою єдиного нотаріату на базі приватного [13, с. 237–248].

Щоб прийняти таке рішення, потрібна політична воля та виваженість. Проміжним етапом має бути підтримка державного нотаріату на належному рівні. Саме тому на виконання Резолюції акції мирного протесту нотаріусів від 25.02.2019 Нотаріальна палата України зверталася до Мін'юсту із закликом підвищити посадові оклади державним нотаріусам до 3–3,5 мінімальних зарплат. Наслідком такої ініціативи стало її часткове задоволення: відбулося незначне підвищення (наприклад, у державного нотаріуса – із 3200 грн до 4900 грн, у завідувача ДНК – із 4000 грн до 5600 грн). Головне, що необхідно враховувати на шляху до єдиного нотаріату, – це не нашкодити захисту прав та інтересів громадян, особливо соціально незахищених.

З метою запоруки доброчесності у професійній діяльності в межах приватного нотаріату, за прикладом англосаксонської системи доречно запровадити укладення претендентом на посаду нотаріуса договору гарантії з банківською установою. Договір передбачає грошову заставу у визначеному законом розмірі, яка в разі вчинення нотаріусом правопорушення, пов'язаного зі здійсненням професійної діяльності, як компенсація вноситься до бюджету України. Термін чинності такого договору має дорівнювати терміну чинності свідоцтва на право зайняття нотаріальною діяльністю.

Концепція реформування нотаріату України була розроблена та презентована Нотаріальною палатою України ще два роки тому, зараз ці напрацювання актуалізовані з вимогами сучасності та досвідом нової нотаріальної практики. Е-нотаріат – це передусім створення єдиного Електронного реєстру вчинення нотаріальних дій. Ми вважаємо, що такий

реєстр повинен діяти на базі Нотаріальної палати України (далі – НПУ) як професійної організації. І така позиція цілком відповідає досвіду зарубіжних країн-членів Міжнародного союзу латинського нотаріату. Водночас нагальним є створення електронної нотаріальної інформаційної системи «E-Notar», у яку ввійдуть нотаріальні реєстри та реєстри, що використовуються та можуть наповнюватись іншими користувачами, окрім нотаріусів.

Нотаріуси очікують і запровадження електронного цифрового нотаріального архіву й звітності, що полегшило б нотаріальний процес та вивільнило час для інших важливих процедур.

Окремі європейські та пострадянські країни вже в тій чи іншій формі запровадили електронний нотаріат. Та все ж нотаріат України повинен йти власним унікальним шляхом, урахувавши особливості нашої правової системи, розвитку економіки, рівня корупції та рейдерства тощо.

НПУ співпрацює з Міністерством юстиції України, міжнародними та національними експертами задля ефективного впровадження в Україні Е-нотаріату, корисного як нотаріальній спільноті, так і громадянам та бізнесу. Варто зважати й на те, що основоположною передумовою цифрового нотаріату є функціонування цифрової економіки в Україні.

Нотаріуси як високопрофесійні правники з величезним та різноманітним досвідом, загартовані реформою державної реєстрації, готові до чергового розширення повноважень. Новими функціями можуть стати:

- здійснення нотаріусами медіації у сфері сімейного та цивільного права;
- запровадження можливості попереднього забезпечення нотаріусом доказів, необхідних у суді або адміністративному органі;
- запровадження можливості позасудового встановлення нотаріусом фактів, що мають юридичне значення (установлення родинних стосунків; реєстрація народження, усиновлення, шлюбу, розлучення тощо);
- запровадження механізму використання нотаріусами ескроу-рахунків для здійснення транзакцій за договорами купівлі-продажу нерухомого майна й цінних паперів тощо. Також низку державних сервісів можна оптимізувати шляхом передачі відповідних повноважень нотаріусам. Які б нові повноваження та функції не з'явилися в українських нотаріусів, безперечно, вони виконуватимуть їх виключно компетентно та відповідально.

Вимагає законодавчих змін і сфера державної реєстрації. Саме вона зазнає змін нерідко, проте часто вони бувають невдалими. Наразі існує безліч недоліків, зокрема технічних, які невідкладно потрібно вирішувати, адже вони завдають прикросців не лише нотаріусам, але й громадянам та бізнесу, несуть загрози праву власності.

З метою протидії рейдерству важливо:

- удосконалити процедуру ідентифікації особи, яка звертається за вчиненням реєстраційних дій;
- забезпечити належний облік інформації шляхом об'єднання та вдосконалення системи електронних державних реєстрів;
- повністю перенести інформацію про об'єкти нерухомого майна та права на них, корпоративні права з паперових носіїв в електронні державні реєстри;
- забезпечити належний захист інформації в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, захист ключів доступу та робочого місця реєстратора від несанкціонованого проникнення;
- забезпечити високий рівень кваліфікації та практичного досвіду роботи реєстраторів, суворого обліку реєстраційних офісів, ключів електронного цифрового підпису (ЕЦП) та архівів;
- запровадити єдиний цикл нотаріального посвідчення правочину та державної реєстрації прав на нерухоме майно та бізнесу (принцип одночасності);
- удосконалити процедуру державної реєстрації нерухомості та бізнесу, нівелювати прогалини та колізії;

— забезпечити захист документів шляхом запровадження електронної форми (відцифрування), використання спеціальних бланків, QR-кодів тощо;

— реформувати систему контролю у сфері державної реєстрації.

Окрім цього, слід запровадити конкретні критерії для здійснення моніторингу реєстраційних дій та диференціацію відповідальності (санкцій) за порушення у сфері державної реєстрації, а також розмежувати види відповідальності залежно від відповідного виду порушення, допущеного нотаріусом або державним реєстратором. Повинна бути припинена практика тимчасового блокування доступу нотаріусів до державних реєстрів за помилки, спричинені недоліками програмного забезпечення державних реєстрів, у результаті яких не порушуються права та інтереси громадян.

Нотаріальна палата України – організація професійного самоврядування. Але час та практика вимагають зміни статусу НПУ на саморегульовану організацію. Саморегулювання надасть НПУ можливість приносити набагато більше користі професії загалом, кожному окремому нотаріусу-члену НПУ, а також суспільству.

Для переходу на саморегулювання потрібно:

— передати НПУ функції контролю у сфері нотаріату від Міністерства юстиції України та головних територіальних управлінь юстиції;

— реформувати систему контролю у сфері державної реєстрації;

— передати НПУ повноваження щодо нагляду за діяльністю нотаріусів як суб'єктів первинного фінансового моніторингу;

— розробити та впровадити на базі НПУ програму підвищення кваліфікації нотаріусів та реєстраторів;

— створити при НПУ колегіальний орган, який розглядатиме справи стосовно порушень професійної етики нотаріусами, визначатиме рівень професійної підготовки, вирішуватиме питання про анулювання свідоцтва тощо.

Ось деякі ознаки саморегульованих організацій (СРО): 1) така організація виконує частину повноважень, делегованих державою; 2) створює стандарти, норми, додаткові правила у відповідній сфері та контролює їхнє виконання; 3) притягує (що дуже важливо) до відповідальності порушників. У разі отримання належних повноважень НПУ, на наш погляд, здатна забезпечити нотаріусами всі віддалені території, на яких зараз спостерігається ускладнений доступ громадян до нотаріальних дій, завдяки чому громадянам буде простіше звернутися до нотаріуса, а держава отримає економічну вигоду від сплати податків та зборів. Така система використовується в країнах латинського нотаріату.

Запровадження викладених пропозицій уможливить ґрунтовне реформування нотаріальної системи України, виведе на новий рівень надання нотаріальних послуг та гармонізує функціонування інституції нотаріату.

Список використаних джерел

1. Спектор О. М., Негода В. О. Шляхи реформування нотаріальної діяльності в Україні в контексті міжнародних стандартів та зарубіжного досвіду. *Сучасні питання економіки і права*. 2014. Вип. 1. С. 108–112.

2. Белінська К. В. Перспективи розвитку нотаріату в Україні шляхом надання нотаріусам функцій медіатора. *Юридичний радник*. 2017. № 3 (93). URL : <http://yurradnik.com.ua/stati/perspektivi-rozvitku-notariatu-v-ukrayinishlyahom-nadannya-notariusam-funktsiy-mediatora/> (дата звернення: 25.03.2020).

3. Нелін О. І. Інститут нотаріату в Україні: від минувшини до сьогодення : монографія. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2013. 130 с.

4. Бондарева М. В. Англосаксонський нотаріат. Особливості функціонування. *Університетські наукові записки*. 2006. № 4. С. 153–159.

5. Про нотаріат : Закон України станом на 11 жовтня 2017 р. Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 39. Ст. 384.

6. Prawo o notariacie. Dz. U. 1991. Nr 22, poz. 91. Ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. URL : <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19910220091> (дата звернення: 11.04.2020).

7. Головенко І. А. Нотаріат в умовах грузинського економічного дива. *Юридичний радник*. 2012. № 5 (65). URL : <http://yurradnik.com.ua/stati/> (дата звернення: 04.04.2020).
8. Бондарева М. Особливості організації системи нотаріальних органів в країнах латинського нотаріату. *Право України*. 2006. № 2. С. 76–78.
9. Мілорава М. Нотаріат та нотаріальна діяльність у Сполучених Штатах Америки. *Юриспруденція: теорія і практика*. 2005. № 7. С. 50–55.
10. Бігун В. Отримання допуску до юридичної практики в США. *Юридичний журнал*. 2002. № 3. С. 29–30.
11. Шишленко В. Г. Щодо реформування нотаріату України. *Форум права*. 2012. № 1. С. 1091–1099.
12. Про затвердження Положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату : Постанова Кабінету Міністрів України станом на 31 серпня 2011 р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/923-2011-%D0%BF> (дата звернення: 11.04.2020).
13. Богатир Ю. В., Гордієнко К. О., Петришина В. А. Реформування органів нотаріату в Україні: проблеми та перспективи. *Правове регулювання економіки*. 2018. № 17. С. 237–248.

References

1. Spektor, O. M., Nehoda, V. O. (2014). Shliakhy reformuvannya notarialnoi diialnosti v Ukraini v konteksti mizhnarodnykh standartiv ta zarubizhnoho dosvidu. Suchasni pytannia ekonomiky i prava [Ways of reforming the notarial activity in Ukraine in the context of international standards and foreign experience. Suchasni pytannja ekonomiky i prava Modern issues of economics and law]. Vyp. 1. S. 108–112 [in Ukrainian].
2. Bielinska, K. V. (2017). Perspektyvy rozvytku notariatu v Ukraini shliakhom nadannia notariusam funktsii mediatora. Yurydychnyi radnyk [Prospects for the development of a notary in Ukraine by providing notaries with mediator functions. Jurydychnyj radnyk. Legal counsel]. № 3 (93). URL : <http://yurradnik.com.ua/stati/perspektivi-rozvitku-notariatu-v-ukrayinishlyahom-nadannya-notariusam-funktsiy-mediatora/> [in Ukrainian].
3. Nelin, O. I. (2013). Instytut notariatu v Ukraini: vid mynuvshyny do sohodennia : monohrafiia. [Institute of Notaries in Ukraine: from the past to the present: a monograph]. Kyiv : Vydavnycho-polihrafichnyi tsentr «Kyivskiy universytet». 130 s. [in Ukrainian].
4. Bondarieva, M. V. (2006). Anhlosaksonskiy notariat. Osoblyvosti funktsionuvannia. Universytetski naukovi zapysky [Anglo-Saxon notary. Features of functioning. University scientific notes]. № 4. S. 153–159 [in Ukrainian].
5. Pro notariat : Zakon Ukrainy stanom na 11 zhovtnia 2017 r. (1993). Verkhovna Rada Ukrainy. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy [About the notary: Law of Ukraine as of October 11, 2017 The Verkhovna Rada of Ukraine. Information of the Verkhovna Rada of Ukraine]. № 39. St. 384 [in Ukrainian].
6. Prawo o notariacie. Dz. U. 1991. Nr 22, poz. 91. Ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. URL : <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19910220091>.
7. Holovenko, I. A. (2012). Notariat v umovakh hruzynskoho ekonomichnoho dyva. Yurydychnyi radnyk [Notary in the conditions of the Georgian economic miracle. Legal adviser]. № 5 (65). URL : <http://yurradnik.com.ua/stati/d0-bd-d0-be-d1-82-d0-b0-d1-80-d1-96-d0-b0-d1-82-d0-b2-d1-83-d0-bc-d0-be-d0-b2-d0-b0-d1-85-d0-b3-d1-80-d1-83-d0-b7-d0-b8-d0-bd-d1-81-d1-8c-d0-ba-d0-be-d0-b3-d0-be-d0-b5-d0-ba-d0-bed0-bd-d0-be/> [in Ukrainian].
8. Bondareva, M. (2006). Osoblyvosti orhanizatsii systemy notarialnykh orhaniv v krainakh latynskoho notariatu. Pravo Ukrainy [Features of the organization of the system of notarial bodies in the countries of Latin notariate. Law of Ukraine]. № 2. S. 76–78 [in Ukrainian].
9. Milorava, M. (2005). Notariat ta notarialna diialnist u Spoluchenykh Shtatakh Ameryky. Yurysprudentsiia: teoriia i praktyka [Notary and notarial activity in the United States of America. Jurisprudence: theory and practice]. № 7. S. 50–55 [in Ukrainian].
10. Bihun, V. (2002). Otrymannia dopusku do yurydychnoi praktyky v SShA. Yurydychnyi zhurnal [Obtaining admission to legal practice in the United States. Legal journal.]. № 3. S. 29–30 [in Ukrainian].
11. Shyshlenko, V. H. (2012). Shchodo reformuvannya notariatu Ukrainy. Forum prava [On the reform of the notary of Ukraine. Law Forum]. № 1. S. 1091–1099 [in Ukrainian].

12. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Vyshchu kvalifikatsiinu komisiuu notariatu : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy stanom na 31 serpnia 2011 r. [On approval of the Regulations on the High Qualification Commission of Notaries: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine as of August 31, 2011]. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/923-2011-%D0%BF>.

13. Bohatyr, Yu. V.; Hordiienko, K. O.; Petryshyna, V. A. (2018). Reformuvannia orhaniv notariatu v Ukraini: problemy ta perspektyvy. Pravove rehuliuwannia ekonomiky [Notarial reform in Ukraine: problems and prospects. Legal regulation of the economy]. № 17. S. 237–248.

Nesterenko Kateryna,

PhD in Law

(Donetsk Law Institute, MIA of Ukraine, Kryvyi Rih)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0917-6881>

Bulgakova Olena,

PhD in Economy

(Donetsk Law Institute, MIA of Ukraine, Kryvyi Rih)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0893-3732>

PEQUILIARITIES OF REFORMING THE NOTARY BODIES IN UKRAINE

The article focuses on what's in the minds of the present, the notary is more special, and I'll need at the same time the transformation of the world. The author of the article is that I have no rights to notarial laws, notions of personal suspension, rights to legal persons, rights and interests of notaries. By the stretch of the hour in scientific colleges and the middle of practical notaries, we will discuss the power of the system of notaries of Ukraine, the legislation on legislation, and the regulation of notarial relations. Problems in the sphere of notarization require higher education on the rest of the territory, which I will consider the relevance of those images. The process of winding up, the establishment and development of notarial services in Ukraine, the legal regulation of notarial services of foreign countries for the elaboration of a proposal for a complete second-hand system of notarisation in Ukraine are stipulated. I look at the peculiarities of Latin and Anglo-Saxon models of notarial. Legislation about notaries of foreign countries is being developed. It should be noted that there is a systematic nature of the normative legal acts of Ukraine, which will accelerate and support the notary work. To that, in the eyes of the author, a significant change in the reform of the notarized bulo was the creation of a codified norms code - the Notarial Code. In addition, it seems to the author that it was wrong to file notaries on private and sovereign fragments of the situation, as if she had slipped into the notaries of Ukraine, to finish atypov. The sovereign and the private notarial is one of the same importance - from the point of view of the individual, as the beast is turned to the notarial. At the same time, fragments of the sovereign notarial authority to regulate without delay, to clear the problem of material and technical protection of the sovereign notarial offices. The most up-to-date view of the situation - reservation, delivery, single notary, on the basis of private. To bother, so that you can take such a decision, the will is political will and vivazhenst. Promoting this way, we've got a chance to get hold of the sovereign notarial office on the right. The author hangs on to reconcile, but let us have a little bit ahead of schedule for the first time in Ukraine, both for applicants for the role of notary public - knowing more and more specifically to notify them separately. At the end of the week, the author of the proposal proposes a reduced abbreviation of functions and legal regulation of the notary in Ukraine.

Key words: notary; anglo-saxon model; latin model; justice; reform; mediation; notarial activity.

Надійшла до редколегії: 23.04.2020